

Ramar för utgiftsområdena 13 Integration och jämställdhet och 14 Arbetsmarknad och arbetsliv

Till finansutskottet

Finansutskottet har gett övriga utskott tillfälle att yttra sig över budgetpropositionen för 2011 om den ekonomiska politiken och förslag till statsbudgeten för budgetåret 2011, finansplan och skattefrågor m.m. samt de motioner som väckts med anledning av propositionen i de delar som berör respektive utskotts beredningsområde. Arbetsmarknadsutskottet har beredningsansvaret för utgiftsområdena 13 *Integration och jämställdhet* och 14 *Arbetsmarknad och arbetsliv*.

Förutom budgetpropositionens förslag till statsbudget, finansplan m.m. kommenterar utskottet även oppositionens förslag till ramar i flerpartimotion 2010/11:Fi230 (S, MP, V) och partimotion 2010/11:Fi231 (SD), som i fortsättningen refereras utan årtal.

Utskottets överväganden

Riktlinjer för politiken och budgetramarna för utgiftsområdena 13 och 14

Propositionen

Regeringens främsta mål är att föra Sverige till full sysselsättning. Målet nås genom att fortsätta att stärka arbetslinjen, att öka den varaktiga sysselsättningen och att minska utanförskapet. Utgångspunkten är att alla som kan arbeta också ska kunna få ett jobb. Regeringen konstaterar att ekonomin och arbetsmarknaden återhämtar sig oväntat starkt från den djupa nedgången.

Regeringen pekar på att sysselsättningen fortsätter att öka i högre takt än vad man tidigare beräknat och att arbetslösheten faller tillbaka snabbare än vad regeringen tidigare bedömt. Arbetslösheten beräknas bli 8,4 % 2010, vilket är betydligt lägre än den bedömning regeringen gjorde i den ekonomiska vårpropositionen 2010 då arbetslösheten förutsågs bli 9,2 %. Samtidigt utgår regeringen från att nedgången av arbetslösheten blir förhållandevis måttlig eftersom arbetskraften fortsätter att växa, bl.a. till följd av regeringens politik. För 2011 beräknar regeringen att arbetslösheten uppgår till 8 %. Regeringens bedömning är att sysselsättningen ökar och att arbetslösheten minskar fram till 2014 då den beräknas vara 6 %. De bestående negativa ekonomiska effekterna av krisen bedöms bli mindre än regeringen tidigare har antagit.

Regeringen poängterar särskilt att det är viktigt att återhämtningen värnas och att arbetslösheten hindras från att bita sig fast på en hög nivå. Regeringen betonar att åtgärderna för att mildra krisens konsekvenser på arbetsmarknaden bör anpassas successivt efter det nya arbetsmarknadsläget. Regeringen antar dock att arbetslösheten under 2011 fortfarande kommer att vara hög och situationen på arbetsmarknaden fortsatt ansträngd. Därför behövs alltså riktade insatser för långtidsarbetslösa, ungdomar och personer med svag förankring på arbetsmarknaden.

Regeringen anser dock att åtgärderna i allt större utsträckning även bör inriktas på att underlätta konjunkturuppgången. Insatser bör genomföras för att öka såväl arbetsutbudet som efterfrågan på arbetskraft. När arbetskraftsefterfrågan tar fart är det angeläget att arbetslösa söker jobb för att den ökande efterfrågan snabbt ska leda till sysselsättning. Det är alltså viktigt att de arbetslösa står till arbetsmarknadens förfogande. Strategin kommer fortfarande att vara att motverka långa arbetslöshetstider och att ge förutsättningarna för att de arbetslösa är anställningsbara när arbetskraftsefterfrågan vänder upp. Därför anser regeringen att det är rimligt att minska nivåerna på arbetsmarknadspolitiska program riktade till korttidsarbetslösa i takt med att arbetskraftsefterfrågan växer och på så vis minska riskerna

för inlåsningseffekter. När efterfrågan växer kan politiken återigen inriktas mot de mer långsiktiga problemen på arbetsmarknaden som håller nere den varaktiga sysselsättningen. När det generellt gäller volymen på de arbetsmarknadspolitiska programmen är regeringens inställning att de efter hand ska återgå till nivån före krisen.

Utgiftsområde 13 uppgår till ca 6 miljarder kronor och omfattar områdena integration, diskriminering och jämställdhet. När det gäller åtgärder på utgiftsområdet föreslår regeringen bl.a. följande.

Inom området *jämställdhet* görs en tidsbegränsad satsning kommande mandatperiod på särskilda jämställdhetsåtgärder. Utgifterna beräknas uppgå till ca 240 miljoner kronor per år 2011–2014. Resurserna utgör en del i regeringens fortsatta arbete med jämställdhet och möjliggör ett fortsatt utvecklingsarbete inom jämställdhetspolitiken.

Inom området *integration* beräknas utgifterna öka med ca 892 miljoner kronor jämfört med 2010 till ca 5,7 miljarder kronor (budgetpropositionen för 2011 utg.omr. 13). Ökningen beror på antagandet att fler personer kommer att omfattas av det kommunala flyktingmottagandet. Regeringen anser att det är avgörande för nyanländas etablering att de får möjlighet att arbeta så snart som möjligt. Den nya reformen med etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare, som syftar till att påskynda arbetsmarknads-etableringen för nyanlända flyktingar och andra skyddsbehövande och deras anhöriga (prop. 2009/10:60, bet. 2009/10:AU7, rskr. 2009/10:208), träder i kraft den 1 december 2010. Staten tar därmed ett större ansvar för nyanländas etablering. För genomförandet av reformen föreslår regeringen höjningar på två anslag som inrättades genom budgetpropositionen för 2010, nämligen för etableringsersättning och ersättning till etableringslotsar. Regeringen bedömer att dessa anslag kommer att behöva höjas under 2012–2014.

Inom området *diskriminering* beräknas utgifterna öka något jämfört med 2010. Ökningen beror bl.a. på att arbetet mot rasism och liknande former av intolerans förstärks.

Utgiftsområde 14, som omfattar områdena arbetsmarknad och arbetsliv, uppgår till ca 70 miljarder kronor, varav 68,9 miljarder kronor avser utgifter på området arbetsmarknad.

Med anledning av finanskrisen har regeringen vidtagit en rad åtgärder inom bl.a. arbetsmarknadspolitiken. Omfattningen av och innehållet i dessa satsningar anpassas i budgetpropositionen för 2011 till det förbättrade arbetsmarknadsläget. Återhämtningen på arbetsmarknaden bedöms komma att ske snabbare än väntat. Därför förväntas utgifterna på området *arbetsmarknad* minska med ca 18,9 miljarder kronor jämfört med budgetpropositionen för 2010 inklusive tilläggsbudgetarna (Anm. Budgetpropositionen för 2011 utg.omr. 14 tabell 3.1). Regeringen föreslår dock några anslagshöjningar, bl.a. på anslaget för lönebidrag och Samhall m.m.

Regeringen, som under 2010 tillfälligt satsade 600 miljoner kronor extra på *Arbetsförmedlingen*, fortsätter med en förstärkning av Arbetsförmedlingen med 200 miljoner kronor för 2011 eftersom mycket pekar på att belastningen kommer att vara stor även under 2011. Satsningen är bl.a. inriktad på att säkra kvaliteten i matchningsarbetet och i arbetet för att hjälpa dem som står långt ifrån arbetsmarknaden, t.ex. personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga och långtidsarbetslösa. För att upprätthålla sökaktiviteten på en rimlig nivå satsar regeringen på *coacher* i Arbetsförmedlingens regi, vilket innebär en ökning i förhållande till vad som tidigare beslutats.

De nya reglerna om nyanlända invandrares etablering på arbetsmarknaden innebär att Arbetsförmedlingen fr.o.m. den 1 december 2010 får nya uppgifter. Av denna anledning föreslår regeringen att medel tillförs anslaget och att medel dessutom överförs från utgiftsområdena 8 och 13 till utgiftsområde 14. Med hänsyn tagen till bl.a. tidigare fattade beslut minskar Arbetsförmedlingens anslag totalt sett med 49 miljoner kronor för 2011 jämfört med budgetpropositionen för 2010 inklusive det som tillförs genom tilläggsbudgetarna under 2010.

Regeringens bedömning är att antalet arbetslösa och deltagare i arbetsmarknadspolitiska program kommer att minska under tiden 2011–2014. Deltagandet i de arbetsmarknadspolitiska programmen väntas dock även under 2011 vara högt, framför allt till följd av att volymerna i jobb- och utvecklingsgarantin ökar med viss eftersläpning i förhållande till arbetslösheten. Volymerna inom arbetslöshetsförsäkringen bedöms minska redan under 2011.

Regeringens inställning till den framtida arbetslöshetsförsäkringen är att alla med fast förankring på arbetsmarknaden ska vara berättigade till inkomstrelaterad arbetslöshetsersättning. Enligt regeringen är det komplicerat att utforma en försäkring som inte får negativa effekter på arbetsmarknadens funktionssätt. När frågan utretts av den parlamentariska socialförsäkringsutredningen kommer regeringen att ta ställning till när och hur en sådan arbetslöshetsförsäkring kan införas.

Regeringen anser att det i rådande arbetsmarknadsläge fortfarande är motiverat att lägga en del av resurserna på *korttidsarbetslösa* för att de så snabbt som möjligt ska kunna återgå i arbete. Regeringen avser därför att tillskjuta medel till 6 000 nya *arbetspraktikplatser* under 2011, vilket tillsammans med redan beslutade åtgärder innebär 14 200 helårsplatser.

Då *ungdomsarbetslösheten* fortsätter att vara hög kommer regeringen att vidta en rad åtgärder för att förbättra situationen. Bland annat avser regeringen att ändra villkoren för att kunna kvalificera sig till jobbgarantin för ungdomar. Fler ungdomar kommer att kunna få stöd inom jobbgarantin genom att en ramtid införs. Ramtiden innebär att det blir tillåtet att arbeta en månad inom en fyramånadersperiod och ändå ha möjlighet att erbjudas stöd inom jobbgarantin. Ramtiden är en permanent förändring. Satsningen beräknas medföra att ca 1 200 fler ungdomar i årsgenomsnitt deltar i jobb-

garantin från 2011 och framåt. De övriga riktade insatserna för ungdomar syftar bl.a. till att fler ska återgå till studier genom högre studiebidrag för arbetslösa ungdomar som saknar grundskole- eller gymnasieutbildning och genom en förlängning av folkhögskolesatsningen som infördes 2010. Därutöver föreslås under 2011 tillfälliga ändringar på utgiftsområde 15 Studiestöd som också ska underlätta ungas situation på arbetsmarknaden.

I propositionen konstateras att *långtidsarbetslösheten* har ökat till följd av krisen. Regeringen ser en risk för att en hög långtidsarbetslöshet kan leda till att arbetslösheten biter sig fast på en hög nivå och till ökat utanförskap. Regeringen avser därför att förstärka det särskilda anställningsstödet för deltagare inom jobb- och utvecklingsgarantin tillfälligt 2011 och 2012. Förstärkningen sker genom en höjning av taket för ersättning till arbetsgivaren från 750 kr till 890 kr per dag upp till 85 % av lönekostnaden. Ändringen väntas medföra att fler arbeten med särskilt anställningsstöd faktiskt subventioneras till 85 %. Dessutom införs en handledarersättning, s.k. handledarstöd. Regeringens bedömning är att antalet personer med särskilt anställningsstöd kommer att öka med i årsgenomsnitt ca 2 000 under 2011.

Regeringen har även aviserat andra åtgärder, t.ex. ändrade regler för instegsjobb och försök med "coacher över tröskeln". Det senare innebär att en coach ska fortsätta att vara ett stöd för både arbetsgivare och arbetstagar under en begränsad tid på arbetsplatsen.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om ca 16 miljarder kronor för 2011 för att bl.a. bidra till anställningar med *lönebidrag* och som *bidrag till Samhall AB*. Anslaget ökar 2011, bl.a. anvisas ytterligare 760 miljoner kronor för 2011 med anledning av sjukförsäkringsreformen. Regeringen beräknar att utgifterna för *lönegarantiersättningen* blir ca 2 miljarder kronor lägre på grund av att antalet konkurser och företagsrekonstruktioner minskat mer än vad man tidigare beräknat.

Inom området *arbetsliv*, som består av områdena arbetsmiljö, arbetsrätt och lönebildning, beräknas utgifterna öka med 17 miljoner kronor till 710 miljoner kronor för 2011 (Anm. Budgetpropositionen för 2011 utg.omr. 14 tabell 3.1). Anslaget för *Arbetsmiljöverket* ökar med 16,4 miljoner kronor.

Sammanfattning

Sammanfattningsvis föreslår regeringen budgetramar 2011 för *utgiftsområde 13 Integration och jämställdhet* på 6 028 miljoner kronor och för *utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv* på 69 632 miljoner kronor.

Motionerna

Oppositionspartierna har i sina budgetmotioner lämnat förslag till ramar för 2011 för utgiftsområdena 13 och 14 som skiljer sig från regeringens förslag. Förslagen framgår av tabell 2 nedan.

Tabell 2: Förslag till ramar för 2011*Miljoner kronor*

	BP 2011	S, MP, V	SD
Utg.omr. 13 Integra- tion och jämställdhet	6 028	-544	-2 791
Utg.omr. 14 Arbets- marknad och arbets- liv	69 632	+4 443	+1 017

Socialdemokraterna, Miljöpartiet de gröna och Vänsterpartiet anser i motion *Fi230* att Sverige har en historiskt hög arbetslöshet. Den överstiger nu 8 %. Under förra mandatperioden tillkom det ca 100 000 arbetslösa samtidigt som utanförskapet växte och andelen sysselsatta minskade. Omfattande nedskärningar av arbetstillfällen har skett bl.a. inom välfärden. Särskilt oroande är enligt de tre partierna att ungdomsarbetslösheten och långtidsarbetslösheten bitit sig fast. En av tre arbetslösa är nu långtidsarbetslös. Hundratusentals långtidsarbetslösa återfinns i jobbgarantin för ungdomar och jobb- och utvecklingsgarantin. I garantierna får dessutom mycket få personer aktiva insatser i form av utbildning eller praktik. Garantierna präglas tvärtom av stor passivitet.

I fråga om *utgiftsområde 13* framför partierna att kvinnor ska ha halva makten och hela lönen. *Heltid* måste bli en rättighet och *deltid* en möjlighet för att skapa ett *jämställt arbetsliv*. Åren 2011 och 2012 vill partierna investera i en "heltidsmiljard" för att driva på utvecklingen i kommuner och landsting.

Nyanlända invandrare är en grupp som enligt de tre partierna ska vara prioriterad och som ska få ta del av Arbetsförmedlingens breda utbud av insatser. Därför avvisas regeringens etableringslotsar för nyanlända, och i stället föreslår man medel till Arbetsförmedlingen för bättre introduktion av denna grupp. Man vill att i princip alla nyanlända ska ha rätt till en individuell etableringsplan. I stället för regeringens satsning på sfi-bonus vill partierna göra en kvalitetssatsning på sfi, vilket redovisas under utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning. I motionen betonas också vikten av att alla kommuner ska vara skyldiga att ta emot flyktingar.

När det gäller områdena arbetsmarknad och arbetsliv på *utgiftsområde 14* hävdar Socialdemokraterna, Miljöpartiet de gröna och Vänsterpartiet att Sverige behöver fler jobb och att det krävs en aktiv och ansvarsfull politik som verkligen sätter jobben först. I motionen läggs förslag fram som enligt partierna innebär *100 000 fler jobb, praktikmöjligheter och utbildningsplatser*. De tre partierna föreslår ett särskilt stöd som riktas till dem som har en anställning men som vill ta steget att vidareutbilda sig eller starta ett företag, s.k. *utbildnings- och företagsvikariat*. Möjligheten ska endast kunna erbjudas om en arbetslös samtidigt går in och vikarierar under tjänstledigheten. Programmet omfattar ca 1 200 helårsplatser under 2011. Enligt motionen var programmet *gröna jobb* framgångsrikt för långtidsarbetslösa, och man föreslår därför 500 platser. Man vill bygga ut den

yrkesinriktade arbetsmarknadsutbildningen så att den uppgår till 5 000 platser i slutet av 2011. 2 500 av dem ska vara riktade till unga mellan 18 och 24 år. De tre partierna vill göra det möjligt för arbetslösa ungdomar att ta del av högkvalitativa och längre arbetsmarknadsutbildningar och föreslår därför att regeln om högst tre månaders *praktik eller utbildning utökas till maximalt nio månader*. Man avvisar regeringens förslag om coacher och arbetspraktik. Partierna vill även ta bort det man kallar regeringens aktivitetsförbud på Arbetsförmedlingen, vilket enligt motionen tvingar unga att vänta minst tre månader för att få utbildning eller praktik.

För att minska ungdomsarbetslösheten vill man införa ett *ungdomsavgdrag* där hela arbetsgivaravgiften tas bort för den som anställer en ung arbetslös. Motsvarande subvention ska kunna lämnas till det företag som ger en ung person en praktik- eller traineeplats. Avgdraget omfattar totalt 1,1 miljarder kronor. Ett annat problem som man pekar på i detta sammanhang är att många unga saknar en fullständig gymnasieexamen. Partierna introducerar *ungdomslyftet* som innebär en möjlighet för unga arbetslösa att läsa in gymnasiet med rimliga studievillkor. Man introducerar även ett s.k. *generationsväxlingsprogram* som syftar till att få arbetsgivare att tidigarelägga framtida anställningar.

Socialdemokraterna, Miljöpartiet de gröna och Vänsterpartiet vill förbättra *arbetslöshetsförsäkringen* och anser att den även i fortsättningen ska vara frivillig och solidariskt finansierad. De vill prioritera en sänkning av kostnaderna för medlemskap i a-kassan. Partierna anser att det inte ska kosta mer än ca 80 kr i månaden att vara med, och det ska vara lika för alla. Man vill höja ersättningsnivån så att alla som 2012 tjänar upp till ca 25 000 kr i månaden ska få ut 80 % av sin lön i ersättning. Stegvis ska målet nås om att minst 80 % ska få 80 % av sin lön i arbetslöshetsersättning. Man vill också höja taket till 930 kr per dag 2011. Efter 100 dagar ska taket sänkas med 150 kr per dag. De föreslagna förbättringarna av a-kassan kostar totalt 4,3 miljarder kronor, men till följd av övriga förslag i motionen om fler jobb och utbildningsplatser beräknar partierna att kostnaderna minskar för a-kassan med ca 1,3 miljarder kronor.

De tre partierna vill ge möjlighet för dem som utförsäkras från den tillfälliga sjuk- och aktivitetsersättningen att erbjudas ett *lönebidrag med inriktning mot kultursektorn och den ideella sektorn*. Medel avsätts som motsvarar 5 000 lönebidrag för 2011.

För att förbättra möjligheterna för nyanlända invandrare att snabbt komma i arbete förstärker man *Arbetsförmedlingens förvaltningsanslag*. Bland annat vill man att Arbetsförmedlingens valideringsansvar förtydligas. För att kunna prioritera de nyanlända motsätter man sig regeringens övriga justeringar av förvaltningsanslaget i budgetpropositionen.

Partierna vill investera i en bättre arbetsmiljö och ökar därför resurserna till *Arbetsmiljöverket* för bl.a. tillsyns- och informationsarbete.

Sammanfattningsvis föreslår Socialdemokraterna, Miljöpartiet de gröna och Vänsterpartiet för *utgiftsområde 13 Integration och jämställdhet* en budgetram på ca 5,5 miljarder kronor, dvs. 544 miljoner kronor mindre än regeringens förslag. För *utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv* föreslås en budgetram på ca 74,1 miljarder kronor, dvs. ca 4,4 miljarder kronor mer än regeringens förslag.

Sverigedemokraterna framför i motion *Fi231* att de styrande politikerna har skapat ett samhälle med tärande utanförskap, hög arbetslöshet och försämrad välfärd. *Sverigedemokraterna* beskriver att den egna politiken i stort går ut på att omfördela medel från den kostsamma invandringspolitiken och det verkningsslösa utvecklingsbiståndet till nödvändiga välfärds- och trygghetssatsningar och utökat riktat bistånd till verkliga flyktingar i världen. *Sverigedemokraterna* anser att grunden för välfärd och trygghet är arbete. Partiets jobbskapande politik går framför allt ut på satsningar på småföretagande, ökad matchning på arbetsmarknaden samt forskning och utveckling. Man menar att även en mer ansvarsfull invandringspolitik är en viktig faktor för att klara sysselsättningen. Invandringen måste enligt partiet kraftigt begränsas för att inte fylla på det redan befintliga överutbudet av arbetskraft. *Sverigedemokraterna* anger åtta punkter som sina viktigaste satsningar. En av dessa är att stärka ersättningsnivåerna i a-kassan och sjukförsäkringen.

När det gäller åtgärder för integration, antidiskriminering och jämställdhet på *utgiftsområde 13* vill *Sverigedemokraterna* se en avveckling av det skattefinansierade stödet till genuspedagogik och annan verksamhet där staten, enligt motionens beskrivning, med utgångspunkt i verklighetsfrånvända politiska teorier försöker experimentera med, eller ändra på, barns och ungdomars beteendemönster och könsidentitet. *Sverigedemokraterna* vill i stället satsa på *kvinnojourer* och *stöd till organisationer* som motverkar hedersrelaterat våld och våld mot kvinnor och föreslår därför en höjning av anslaget för särskilda jämställdhetsåtgärder.

Som ett led i *Sverigedemokraternas* strävan efter en stärkt gemensam identitet ska stöd till organisationer som syftar till att förstärka invandrades ursprungskulturer nekas fortsatta bidrag. Man menar att de invandrare som väljer att flytta till Sverige ska förväntas vilja bli en del av samhället, och därför blir sfi-bonus och andra liknande integrationsåtgärder överflödiga. Enligt *Sverigedemokraterna* medför den invandringspolitik som partiet förespråkar även i övrigt väsentligt lägre kostnader för att hantera invandringen.

Sverigedemokraterna föreslår att följande anslag på utgiftsområdet helt avskaffas: 1:1 Integrationsåtgärder, 1:4 Ersättning till etableringslotsar och insatser för vissa nyanlända invandrare, 1:5 Hemutrustningslån, 2:1 Diskrimineringsombudsmannen och 2:2 Åtgärder mot diskriminering och rasism m.m.

Anslaget för kommunersättning vid flyktingmottagande föreslås minska med 1,9 miljarder kronor och anslaget för etableringsersättning till vissa nyanlända invandrare med 365 miljoner kronor.

Sammantaget innebär det att Sverigedemokraterna minskar anslagen på utgiftsområde 13 med totalt ca 2,8 miljarder kronor jämfört med regeringens förslag.

När det gäller åtgärder för arbetsmarknad och arbetsliv på *utgiftsområde 14* säger Sverigedemokraterna nej till regeringens jobbcoacher, lotsar och instegsjobb och föreslår i stället resurser för att *höja matchningsnivån, vidareutveckla RUT-avdraget, slopa arbetsgivaravgiften för lärlingsanställning* och stimulera småföretagarna bl.a. genom ett *förlängt starta-eget-bidrag*.

Anslaget för bidrag till *arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd förstärks*. Sverigedemokraterna vill höja ersättningstaket i arbetslöshetsförsäkringen från dagens 680 kr per dag till 900 kr per dag fram till arbetslöshetsdag 101; därefter sänks taket till 750 kr per dag.

Partiet förespråkar ökad kompetenshöjning för att säkra de svenska jobben, t.ex. genom en specifik anställningsform för lärlingar.

Sverigedemokraterna anser att inte någon invånare i Sverige ska kunna ha mer långtgående rättigheter än en svensk medborgare. Av denna anledning vill partiet avskaffa instegsjobben som innebär att många invandrare kan få 75 % av sin totala lönekostnad subventionerad med skattemedel, vilket enligt partiet bör ses som en skattesubventionerad diskriminering av svenskar.

Sammanfattningsvis föreslår Sverigedemokraterna för *utgiftsområde 13 Integration och jämställdhet* en budgettram på ca 3,2 miljarder kronor, dvs. ca 2,8 miljarder kronor mindre än regeringens förslag. För *utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv* föreslås en budgettram på ca 70,6 miljarder kronor, dvs. ca 1 miljard kronor mer än regeringens förslag.

Utskottets ställningstagande

Utskottet inleder med att konstatera att Sverige har klarat sig bättre ur krisen än de flesta andra länder. Tack vare de starka offentliga finanserna har Sverige kunnat bedriva en politik som dämpar fallet i produktionen och sysselsättningen. Välfärdens kärna har värnats, och drastiska nedskärningar har kunnat undvikas. Regeringens särskilda insatser har riktats till grupper som har drabbats mer än andra av krisen. De omfattande reformer som regeringen har genomfört under den gångna mandatperioden, bl.a. på arbetsmarknadsutskottets område, för att stärka arbetslinjen ökar inte bara den varaktiga sysselsättningen utan lindrar också krisens effekter. Regeringens åtgärder för att lindra krisen har kännetecknats av en ambition att ge så positiva effekter på sysselsättningen som möjligt. Åtgärderna har även bidragit till att stärka de långsiktiga förutsättningarna för tillväxt och den långsiktiga sysselsättningen. Den rödgröna oppositionens politik har i stället handlat om tämligen ospecificerade krav på tusentals platser i olika typer av åtgärder utan någon närmare analys av de faktiska behoven på

arbetsmarknaden. Regeringens politik har däremot konsekvent haft fokus på jobbskapande och matchning snarare än på förmedling av åtgärder och bidrag.

Återhämtningen i den svenska ekonomin går nu snabbt, vilket man också kan se på arbetsmarknaden.

Utskottets bedömning är att i takt med att efterfrågan och produktionen stiger kommer också sysselsättningen och antalet arbetade timmar att öka. När sysselsättningen tar fart och arbetslösheten börjar minska är det centralt att säkra att arbetsmarknaden fungerar väl och att man anpassar arbetsmarknadspolitiken till konjunkturutvecklingen.

Av Arbetskraftsundersökningen (AKU) för september 2010 framgår att den positiva utvecklingen på arbetsmarknaden fortsätter att hålla i sig i betydelsen minskad arbetslöshet, ökad sysselsättning och fler arbetade timmar. Denna utveckling gäller så gott som hela arbetsmarknaden.

Det finns dock skäl att påminna om att arbetsmarknaden är inne i en återhämtningsfas. Arbetslösheten är fortfarande hög och väntas vara det även under 2011. Situationen på arbetsmarknaden är alltså fortfarande ansträngd. Det behövs kraftfulla åtgärder för att arbetslösheten inte ska fastna på en hög nivå.

Det är fortfarande alltför många personer som är långtidsarbetslösa eller befinner sig utanför arbetsmarknaden. När arbetsmarknadspolitiken nu successivt anpassas till det nya arbetsmarknadsläget måste det åter bli av högsta prioritet att minska utanförskapet. Viktiga målgrupper i detta sammanhang är långtidsarbetslösa, ungdomar, långtidssjukskrivna, funktionshindrade med nedsatt arbetsförmåga, nyanlända invandrare och andra personer med svag förankring på arbetsmarknaden. De arbetsmarknadspolitiska resurserna måste nu riktas till dem som har störst behov. Utskottet välkomnar därför att regeringen genomför förändringar när det t.ex. gäller de särskilda anställningsstöden, de utökade coachningsinsatserna och praktikplatserna och aviserar ett försök med ”coacher över tröskeln”.

Utskottet instämmer i regeringens bedömning att det är rimligt att de konjunkturberoende arbetsmarknadspolitiska åtgärderna minskar i omfattning nu när arbetsmarknadsläget förbättrats. Det är också av stor betydelse att stimulera och öka arbetskraftsutbudet och att på olika sätt satsa på att både privata och offentliga verksamheter får tillgång till efterfrågad kompetens. I detta sammanhang vill utskottet särskilt betona vikten av att ha slutfört grund- och gymnasieskolan. Utskottet välkomnar därför regeringens satsningar på att motivera och underlätta för arbetslösa ungdomar att återuppta och avsluta sina studier genom högre studiebidrag för arbetslösa ungdomar som saknar grundskole- eller gymnasieutbildning och genom en förlängning av den folkhögskolesatsning som införts 2010. Utskottet vill även lyfta fram utbildningspolitikens betydelse för arbetsmarknadsutvecklingen och särskilt peka på de positiva förändringarna av gymnasieskolan som bl.a. syftar till att förbättra genomströmningen och minska antalet avhopp från skolan.

De unga har under en längre period haft en svår situation på arbetsmarknaden och har det dessvärre fortfarande. I september 2010 var 24 % av de ungdomar i åldern 15–24 år som befann sig i arbetskraften arbetslösa, vilket i princip är samma nivå som i september 2009. För att något nansera bilden av de höga arbetslöshetssiffrorna bör man ha i åtanke att den officiella arbetslöshetsdefinitionen även inkluderar heltidsstuderande som i AKU-intervjuer säger sig söka och med relativt kort varsel kunna ta minst en timmes arbete i en viss vecka. I september i år var det 63 000, dvs. ca 43 % av de arbetslösa i åldern 15–24 år, som var heltidsstuderande. När det gäller tiden i arbetslöshet ser man positivare siffror för ungdomar. Medelvärdet för arbetslöshetstiden för ungdomar i åldern 15–24 år var 18 veckor i september 2010, att jämföra med 33,3 veckor för hela befolkningen i åldern 15–74 år. Av de unga arbetslösa hade ca 16 % varit utan arbete ett halvår eller mer, mot nära nog det dubbla bland arbetslösa i alla åldrar.

Utskottet vill dock trots dessa mer positiva siffror för ungdomarnas del understryka allvaret med den höga arbetslösheten för unga. Utskottet ser därför med stor tillfredsställelse på de extra åtgärder som regeringen vidtagit eller avser att vidta som är särskilt inriktade på ungdomar. Regeringens budgetförslag innehåller bl.a. förstärkta resurser för arbetspraktik och coaching. Arbetsförmedlingen får också ytterligare resurser som kan användas för denna prioriterade grupp. Budgetförslaget innehåller även utökade möjligheter för unga att få stöd inom jobbgarantin. Den halverade arbetsgivaravgiften för den som anställer ungdomar under 26 år ligger dessutom fast. Regeringen har också aviserat att fler vägar ska öppnas för ungdomars möjligheter till jobb. Det finns planer på att införa en ny tidsbegränsad anställningsform för elever som går lärlingsprogram inom gymnasieskolan. Till detta kommer en möjlighet till lärlingsprovanställningar för personer upp till 23 år. Utskottet ser detta som goda verktyg för att bringa ned arbetslösheten bland unga. Utskottet vill lägga till att det också är viktigt att yrkesutbildningen anpassas och inriktas på bristyrken och andra yrken där det kommer att vara stor efterfrågan.

Företrädarna för Socialdemokraterna, Miljöpartiet de gröna och Vänsterpartiet föreslår i motion *Fi230* 100 000 fler jobb, praktikmöjligheter och utbildningsplatser. Hur dessa ska skapas går man närmare in på, men det anges bl.a. att det avser arbetsmarknadsutbildning och lönebidrag. Utskottet har under hand inhämtat att Arbetsförmedlingen redan i dag har problem med att få till stånd det antal lönebidragsanställningar som anslaget för 2010 medger och att det är svårt att fylla alla platserna inom arbetsmarknadsutbildningen med personer som har förutsättningar att tillgodogöra sig och avsluta sådana studier. Utskottet konstaterar att arbeten, med eller utan samhällseliga stöd, inte låter sig skapas så enkelt som motionen antyder. För det krävs en politik som stimulerar och skapar förutsättningar för tillkomsten av arbeten med goda och gynnsamma anställningsförhållanden, bl.a. genom att skapa goda villkor för företagande. Styrande

för företagens beslut att anställa är bl.a. hur konjunkturläget uppfattas och hur man ser på framtiden som företagare. Detta understryker vikten av goda offentliga finanser och ett långsiktigt ansvarstagande för Sveriges ekonomi. Socialdemokraternas, Miljöpartiet de grönas och Vänsterpartiets politik i övrigt utmärks av en närmast fientlig inställning till åtgärder som i realiteten skapar sysselsättning, t.ex. skattereduktionen för hushållsarbete (RUT). Utskottet noterar att Socialdemokraterna, Miljöpartiet de gröna och Vänsterpartiet också avvisar sänkningen av socialavgifterna för unga som är en åtgärd som kan öka efterfrågan på personer med svag förankring på arbetsmarknaden. De tre partiernas förslag innebär en försvagning av arbetslinjen med en sämre fungerande arbetsmarknad som följd.

Sammantaget gör utskottet bedömningen att regeringens förslag till budget för 2011 ger betydligt bättre förutsättningar än förslagen i de båda budgetmotionerna att underlätta konjunkturuppgången i Sverige, stimulera sysselsättningen och få ned arbetslösheten för att på sikt närma sig målet om full sysselsättning. Det är en bredd av insatser som utgår från att alla ska ha möjlighet att delta i arbetslivet efter sin förmåga och sina förutsättningar.

Utskottet övergår nu till att kommentera vissa särskilda frågor.

Sverigedemokraterna skjuter in sin kritik mot den förda politiken framför allt på jämställdhetspolitiken och invandringspolitiken. Utskottet noterar att även förslagen på jämställdhetsområdet har en udd mot invandringen. Med anledning av Sverigedemokraternas synpunkter i motion *Fi231* på den svenska *jämställdhetspolitiken* vill arbetsmarknadsutskottet tydligt markera att utskottet fullt och fast står bakom denna politik som har som mål att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv. Utskottet anser att alla delar av regeringens jämställdhetspolitik är viktiga och att det inte är en långsiktig och ansvarsfull politik att bryta ut lösryckta delar och ensidigt satsa på dessa. Jämställdhetspolitiken utgör en sammanhängande helhet.

Sverigedemokraterna ägnar stora delar av sin motion åt att kritisera invandringen till Sverige och den svenska *integrationspolitiken*. Partiets lösning på de problem som man tycker sig se är att i princip helt stoppa invandringen och att i övrigt lägga så lite resurser som möjligt på de utlandsfödda som befinner sig i Sverige. Det ter sig helt orealistiskt att invandringen direkt skulle kunna minskas till de nivåer som motionen anger. Partiets budgetförslag bygger på att en sådan kraftigt minskad invandring i stort sett omedelbart ska ge dramatiska besparingseffekter som partiet sedan vill använda för utgiftsökningar på andra områden. Det saknas också en konsekvensanalys av vilka effekterna skulle bli i en rad avseenden. Utskottet tar starkt avstånd från förslagen i sak. Utskottet kan dessutom konstatera att Sverigedemokraterna inte bedriver en seriös ekonomisk politik. Över huvud taget innehåller Sverigedemokraternas motion ett antal yviga förslag på besparingar med bristfälliga och ofullständiga beräkningsgrunder som sammantagna visar att det är fråga om en oansvarig

politik. Till detta kommer att Sverigedemokraterna vill avskaffa Diskrimineringsombudsmannen och på så sätt även försämra och försvåra möjligheterna för de individer som utsätts för diskriminering att ta till vara sin rätt enligt diskrimineringslagarna. Det visar om något var partiet står i dessa frågor.

Utskottet instämmer med regeringen i att invandrare utgör en stor resurs för Sveriges ekonomi och för mångfalden i samhället. Invandringen bidrar till att motverka ett minskat arbetsutbud när antalet äldre i befolkningen ökar. Det är nödvändigt att öka arbetskraftsutbudet för att trygga välfärden och för att lindra belastningen på de offentliga finanserna till följd av den åldrande befolkningen. En framgångsrik integration av invandrare och flyktingar bygger på att de snabbt får möjlighet till arbete och egen försörjning. Detta är också syftet med reformen för nyanländas etablering som sjösätts inom kort. Utskottet vill i sammanhanget framhålla att de nya reglerna för arbetskraftsinvandring också kan medföra ett ökat arbetskraftsutbud, vilket är en mycket viktig faktor för att öka den ekonomiska tillväxten på medellång och lång sikt.

De demografiska förändringar som Sverige står inför är ytterligare ett skäl till att invandring – oberoende av om den sker av asylskäl och motsvarande eller av arbetsmarknadsskäl – ska ses som något positivt för landet.

I detta sammanhang vill utskottet lyfta fram att det av Arbetsförmedlingens rapport *Generationsväxlingen på arbetsmarknaden – i riket och i ett regionalt perspektiv* (Ura 2010:5) framgår att det från 2010 och fram till 2025 blir 1,6 miljoner pensionsavgångar i landet. Det är ca 250 000 fler personer än under femtonårsperioden 1995 till 2010. Det framgår av rapporten att generationsväxlingen är särskilt omfattande i den offentliga sektorn. I vissa kommuner blir åldersavgångarna inom offentlig sektor större än tillskottet av ungdomar. Samtidigt ökar antalet personer på arbetsmarknaden endast med 40 000 personer under den kommande femtonårsperioden. Det kan jämföras med 218 000 under perioden 1995–2010.

Utskottet vill betona att generationsväxlingen innebär både möjligheter och utmaningar. En uppenbar möjlighet är chansen att få bukt med arbetslösheten och närma sig målet om full sysselsättning. Ett problem är dock att antalet personer som står till arbetsmarknadens förfogande kommer att vara lägre än tidigare och eventuellt vara för lågt. Det är utskottets mening att insatser redan nu måste sättas in för att motverka negativa effekter på sysselsättningen. En viktig del i detta är att markant förbättra integrationen av utrikesfödda på arbetsmarknaden, i synnerhet de utrikesfödda kvinnorna.

Att det kommer att bli nödvändigt att öka arbetskraftsutbudet för att trygga välfärden och för att lindra belastningen på de offentliga finanserna till följd av den åldrande befolkningen framgår tydligt av Arbetsförmedlingens rapport. Detta illustrerar den strategiskt viktiga betydelsen av den reform av reglerna för arbetskraftsinvandring som genomfördes i slutet av 2008.

Utskottet kan dock konstatera att det har funnits stora brister i systemen för invandranes etablering i Sverige. De återspeglas bl.a. i hög arbetslöshet och sociala problem i storstädernas förorter. Att förbättra integrationen av invandrare är en av regeringens största utmaningar. Utskottet vill dock understryka att det är dåligt fungerande system och strukturer som skapat de problem som finns på området – inte de människor som kommit hit. Integration bygger på arbete och möjlighet till egen försörjning. Därför är regeringens arbetslinje också integrationspolitik. Fler måste ges möjlighet till jobb och utbildning i det svenska samhället. De människor som kommit till Sverige från andra länder ska känna sig sedda och kunna bidra. Utskottet vill påminna om målet för den svenska integrationspolitiken, som är lika rättigheter, skyldigheter och möjligheter för alla oavsett etnisk och kulturell bakgrund. Utgångspunkten för integrationspolitiken ska vara att alla människor som kan också ska ges möjlighet att kunna försörja sig själva. Integrationspolitiken ska sätta arbete och språkkunskaper i centrum. För att uppnå positiva resultat kommer det att krävas särskilda resurser.

Med anledning av Sverigedemokraternas invändningar mot *instegsjobben* kan utskottet konstatera att den svenska arbetsmarknadspolitik i huvudsak är inriktad på generella åtgärder som minskar utanförskapet för olika grupper i samhället. Utgångspunkten är att sådana åtgärder som riktar sig till invandrare som grupp endast ska förekomma under den första tiden i Sverige.

Instegsjobb är en särskild subventionerad anställning som kan erbjudas till arbetslösa nyanlända invandrare inom 36 månader. Anställningen ska kombineras med utbildning i svenska språket. Regeringen har aviserat förändringar av regelsystemet som ska underlätta för nyanlända att få anställning. Utskottet vill dock understryka att subventionen, som är uppbyggd enligt samma princip som det särskilda anställningsstödet, inte är mer förmånlig för instegsjobben än för det särskilda anställningsstödet för långtidsarbetslösa. Enligt Arbetsförmedlingens månadsstatistik för oktober 2010 hade knappt 2 900 personer instegsjobb under månaden. Siffran kan jämföras med det totala antalet personer som hade arbete med stöd, nästan 75 000.

När det gäller *etableringslotsar* kan utskottet konstatera att Socialdemokraterna, Miljöpartiet de gröna och Vänsterpartiet liksom Sverigedemokraterna har invändningar mot systemet i sina respektive motioner. Utskottet, som ställde sig bakom regeringens proposition *Nyanlända invandranes arbetsmarknadsetablering – egenansvar med professionellt stöd* (prop. 2009/10:60), instämmer i regeringens bedömning i budgetpropositionen att det är avgörande för nyanländas etablering att de får möjlighet att arbeta så snart som möjligt. I det sammanhanget är etableringslotsarna ett viktigt inslag. Utskottet välkomnar regeringens ytterligare satsningar på området. Här kan utskottet notera att Arbetsförmedlingen uppskattar att reformen,

som innebär etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare, i december 2010 kommer att omfatta omkring 1 450 personer och under hela 2011 omkring 11 000 personer.

Med anledning av förslagen från Socialdemokraterna, Miljöpartiet de gröna och Vänsterpartiet respektive Sverigedemokraterna om ökade ersättningsnivåer i *arbetslöshetsförsäkringen* kan utskottet konstatera att detta skulle leda till mycket stora utgiftsökningar som måste finansieras. Ökade ersättningsnivåer är dessutom svåra att förena med en politik som sätter arbetslinjen i centrum. Utskottet instämmer i regeringens bedömning att det behövs en allmän inkomstförsäkring vid arbetslöshet. Hur en sådan ska utformas för att inte ge negativa effekter på arbetsmarknadens funktions-sätt är dock en komplicerad fråga. Utskottet värdesätter att frågan ingår i den parlamentariska socialförsäkringsutredningens uppdrag. Utredningens förslag bör avvaktas.

Sammanfattningsvis finner arbetsmarknadsutskottet att de förslag till ramar för utgiftsområdena 13 och 14 som regeringen lägger fram är väl avvägda. De bör kunna förverkliga en politik som underlättar konjunktur-uppgången och stimulerar sysselsättningen och som förhindrar att arbetslös-heten biter sig fast på en hög nivå utan i stället fortsätter att minska.

Utskottet ställer sig därför bakom regeringens förslag till budgetram för 2011 för utgiftsområde 13 Integration och jämställdhet om 6 027 600 000 kr och för utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv om 69 631 844 000 kr, och avstyrker i berörda delar de motioner som behand-lats i ärendet.

Stockholm den 16 november 2010

På arbetsmarknadsutskottets vägnar

Tomas Tobé

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Tomas Tobé (M), Ylva Johansson (S), Maria Plass (M), Katarina Brännström (M), Maria Stenberg (S), Gustav Nilsson (M), Patrik Björck (S), Hans Backman (FP), Ann-Christin Ahlberg (S), Annika Qarlsson (C), Johan Andersson (S), Hanif Bali (M), Lars-Axel Nordell (KD), Sven-Olof Sällström (SD), Josefin Brink (V), Kerstin Nilsson (S) och Ulf Holm (MP).

Avvikande meningar

1. Avvikande mening (S, MP, V)

Ylva Johansson (S), Maria Stenberg (S), Patrik Björck (S), Ann-Christin Ahlberg (S), Johan Andersson (S), Josefin Brink (V), Kerstin Nilsson (S) och Ulf Holm (MP) anför:

Socialdemokraterna, Miljöpartiet de gröna och Vänsterpartiet kan konstatera att Sverige har en historiskt hög arbetslöshet. Denna massarbetslöshet tenderar att bita sig fast. Det tillkom under förra mandatperioden ca 100 000 fler arbetslösa samtidigt som utanförskapet har vuxit och andelen sysselsatta minskat. Vi har ett mål att nå full sysselsättning och att hålla ihop Sverige. Det kräver aktiva satsningar på jobb, utbildning och praktik, målmedvetna investeringar och sunda offentliga finanser.

Utgiftsområde 13

Att människor av olika skäl flyttar mellan länder är en naturlig process. När människor flyttar sprids kunskap, nätverk växer och nya möjligheter uppstår. Sverige är i sig ett tydligt exempel på att den kunskap, arbetskraft och mångfald som har kommit hit har haft stor betydelse för svensk tillväxt och utveckling. Vår utgångspunkt är att nyanlända invandrare ska vara en prioriterad grupp och få ta del av Arbetsförmedlingens insatser. Därför avvisar vi regeringens förslag om etableringslotsar för nyanlända på 474 miljoner kronor och förstärker i stället Arbetsförmedlingens förvaltningsanslag med 250 miljoner kronor. Dessutom vill vi att i princip alla nyanlända ska ha rätt till en individuell etableringsplan och anslår 30 miljoner kronor årligen för det. Språket är en nyckel för att nyanlända lättare ska få jobb. Vi vill göra en *kvalitetssatsning på sfi* på utgiftsområde 16 och avskaffa den ineffektiva sfi-bonusen. Anslaget 1:1 minskas därför med 100 miljoner kronor. Alla kommuner ska också bli skyldiga att ta emot flyktingar. Under mandatperioden vill vi också höja kommunersättningen vid flyktingmottagande.

Vi i Socialdemokraterna, Miljöpartiet de gröna och Vänsterpartiet vill att kvinnor ska ha halva makten och hela lönen. Det måste bli ett slut på lönediskrimineringen av kvinnor. Vi anser att alla arbetsgivare med minst tio anställda ska göra lönekartläggningar varje år och upprätta handlingsplaner. Vi vill också se över möjligheterna att införa någon form av vite för de arbetsgivare som trots lönekartläggning och handlingsplaner inte åtgärdar lönediskriminering. Så menar vi att arbetsmarknaden blir mer jämställd. Om det finns utrymme för ökade reformer vill vi att Diskrimineringsombudsmannen ska få förstärkta resurser. För att skapa ett *jämställt arbetsliv* är det även viktigt att *heltid* blir en rättighet och *deltid* en möjlighet. Arbetsmarknadens parter har det huvudsakliga ansvaret för att det blir

så, men om frågan inte kan lösas avtalsvägen är vi beredda att lagstifta om rätt till heltid. Redan för 2011 och 2012 vill vi investera i en *heltidsmiljard* för att driva på utvecklingen med heltidsanställningar i kommuner och landsting (utgiftsområde 25).

Ramen för utgiftsområde 13 föreslås minska med 544 miljoner kronor jämfört med regeringens förslag.

Utgiftsområde 14

På arbetsmarknadsområdet föreslår vi 100 000 fler jobb, praktikmöjligheter och utbildningsplatser. Vi föreslår bl.a. stöd i form av ett *utbildnings- och företagsvikariat* som riktas till dem som har en anställning men som vill ta steget att vidareutbilda sig eller starta ett företag. Vi föreslår också s.k. *gröna jobb*, som är ett framgångsrikt program som innebär jobb med natur- och kulturvård, t.ex. att röja fram kulturminnen, rusta upp promenadstigar och sköta om tätortsnära skogar.

Vi vill ge *unga* chansen att bidra till Sveriges framtid. Dagens höga ungdomsarbetslöshet är ett slöseri med en hel generations kunskaper och engagemang. Vi vill införa ett *ungdomsavdrag* där hela arbetsgivaravgiften tas bort för den som anställer en ung arbetslös person. Motsvarande subvention kan ges för den som ger en ung person en praktik- eller trainee-plats. När nu de största ungdomskullarna sedan 1960-talet lämnar gymnasiet, samtidigt som fyrtioatalisterna går i pension, vill vi uppmuntra företag och organisationer att tidigarelägga framtida anställningar genom ett brett *generationsväxlingsprogram*. Vi vill *avskaffa aktivitetsförbudet* i jobbgarantin för ungdomar som tvingar unga att vänta minst tre månader för att få utbildning eller praktik genom Arbetsförmedlingens försorg. Många unga som inte får jobb saknar en fullständig gymnasieexamen. Vår långsiktiga ambition är att alla före 25 års ålder ska ha en fullständig gymnasieexamen. Vi vill redan 2011 införa ett *ungdomslyft* för att ge unga arbetslösa möjlighet att läsa in gymnasiet med rimliga studievillkor, och vi vill därefter gå vidare med ett bredare *framtidsluft* som ska omfatta fler grupper. I dag drabbas unga särskilt hårt av att arbetsgivare kan stapla visstidsanställningar på varandra i årtal. Ungas rätt till trygga anställningar måste stärkas. Även ekonomiska incitament, såsom socialavgifter, ska ses över i detta sammanhang.

Utbildning är nyckeln till framtidens jobb och konkurrenskraft, men också till människors frihet att forma sina egna liv. Ska företagen klara av att ständigt utvecklas måste deras anställda också ges möjlighet att göra det. Det förutsätter breda investeringar i utbildning. Den *yrkesinriktade arbetsmarknadsutbildningen* byggs ut så att vi når 5 000 platser i slutet av 2011. Vi vill också göra det möjligt för arbetslösa ungdomar att ta del av högkvalitativa och längre arbetsmarknadsutbildningar och föreslår därför att regeln om högst tre månaders praktik eller utbildning utökas till maximalt nio månader. Arbetsförmedlingen ska bättre kunna möta även dem

som vill gå vidare i sitt yrkesliv och ska därför utvecklas till en *Kompetensförmedling*. Även den som jobbar behöver uppdatera sin kompetens. Det är därför angeläget att, tillsammans med arbetsmarknadens parter, noga utreda förutsättningarna för en kompetensförsäkring. Människors utbildning och färdigheter ska tas till vara och utvecklas var de än förvärvats. Detta är särskilt viktigt för personer som lärt sig mycket i arbetet eller har utländsk utbildning. Vi vill därför ge Arbetsförmedlingen ett förtydligat valideringsansvar.

Förutsättningarna för personer med *funktionsnedsättning* att delta i arbetslivet måste förbättras. Vi vill också ge möjlighet för dem som *utförsäkras* från den tillfälliga sjuk- och aktivitetsersättningen att erbjudas ett lönebidrag. Med lönebidragsanställningar riktade mot kultursektorn och den ideella sektorn kan många som tidigare haft tillfällig förtidspension få en ny möjlighet att göra en viktig insats.

Vi vill förbättra *arbetslöshetsförsäkringen*. Det ska inte kosta mer än ca 80 kr i månaden att vara med, och det ska vara lika för alla. Alltför få anställda har i dag en rimlig inkomsttrygghet vid arbetslöshet. Vi vill höja ersättningsnivån så att alla som 2012 tjänar upp till ca 25 000 kr i månaden ska få ut 80 % av sin lön i ersättning. Steg för steg vill vi nå målet om att minst 80 % ska få 80 % av sin lön i arbetslöshetsersättning. Vi anser att en sammanhållen översyn av hela regelverket kring a-kassan behöver göras så att försäkringen blir enkel att förstå, pålitlig, träffsäker och inte möjlig att missbruka. Vi vill bl.a. se över villkoren för deltidsarbetslösa och studerande. Vi anser att a-kassan ska vara frivillig och solidariskt finansierad.

På arbetslivsområdet vill vi investera i en bättre *arbetsmiljö*. Vi vill öka resurserna till Arbetsmiljöverkets tillsyns- och informationsarbete, till utbildning av skyddsombud, till de regionala skyddsombudens verksamhet och till arbetslivs- och arbetsmiljöforskning. Vi prioriterar stress och belastningsskador som forskningsområden. Vi vill också stärka *arbetsrätten* och riva upp lex Laval. Vi vill även se över lagstiftningen när det gäller företags och organisationers anlitande av bemanningsföretag. Företrädesrätten till återanställning får inte sättas ur spel när arbetsgivare hyr in personal från bemanningsföretag.

Ramen för utgiftsområde 14 föreslås öka med 4 443 miljoner kronor jämfört med regeringens förslag.

2. Avvikande mening (SD)

Sven-Olof Sällström (SD) anför:

Utgiftsområde 13

Som ett första steg mot ett mer jämställt och tryggare samhälle för Sveriges kvinnor och en jämställdhetspolitik baserad på vetenskap och sunt förnuft vill vi sverigedemokrater se en avveckling av det skattefinansierade

stödet till genuspedagogik och annan verksamhet där staten med utgångspunkt i verklighetsfrånvända politiska teorier försöker experimentera med, eller ändra på, våra barns och ungdomars beteendemönster och könsidentitet.

Därtill vill Sverigedemokraterna ge ett utökat stöd till utsatta invandrarkvinnor genom en offensiv mot tvångsgiften samt hedersrelaterat och religiöst förtryck. Sverigedemokraterna kräver också en kraftig straffskärpning för kvinnofridskränkningar i form av människohandel, våldtäkt och kvinnoemisshandel. Detta kombineras med förebyggande insatser och ökade resurser för ett värdigt omhändertagande av offren för dessa brott.

Som ett led i Sverigedemokraternas strävan efter en starkt gemensam identitet ska stöd till organisationer som syftar till att stärka invandrades ursprungskulturer nekas fortsatta bidrag. Integrationspolitiskt eftersträvar Sverigedemokraterna assimilering, vilket betyder att det i första hand är invandrarna som ska och förväntas anpassa sig till det svenska samhället och inte tvärtom. De invandrare som väljer att flytta till Sverige ska således även förväntas vilja bli en del av samhället, varför sfi-bonus, etableringslotsar och andra liknande integrationsåtgärder blir överflödiga.

Den ansvarsfullt bedrivna invandringspolitiken medför i övrigt väsentligt lägre kostnader för att hantera invandringen. Ramen för utgiftsområde 13 föreslås därför minska med 2 791 miljoner kronor jämfört med regeringens förslag.

Utgiftsområde 14

Sverigedemokraterna föreslår en höjning av taket i arbetslöshetsförsäkringen till 900 kr per dag och från arbetslöshetsdag 101 en sänkning till 750 kr per dag. Höjningen föreslås bli införd 2011. Sverigedemokraterna säger nej till regeringens s.k. jobbcoacher och avsätter i stället dessa resurser till att höja matchningsnivån, vidareutveckla RUT-avdraget, slopa arbetsgivaravgiften för lärlingsanställningar och stimulera småföretagarna genom både ett återinfört schablonavdrag och ett förlängt starta-eget-bidrag. Ramen för utgiftsområde 14 föreslås därför öka med 1 017 miljoner kronor jämfört med regeringens förslag.